

การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในบริบทด้านต่างประเทศของประเทศไทย

นางสาวกัลยา ดวงทอง
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นปัญหาซึ่งทุกประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญ ไม่ว่าจะเป็ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศด้อยพัฒนา เป็นปัญหาที่ส่งผลร้ายต่อสังคมโลก นำไปสู่ความยากจนอันส่งผลต่อการใช้ความรุนแรง และปัญหาธุรกิจที่ผิดกฎหมายได้ การทุจริตคอร์รัปชันได้หยั่งรากลึกกลายเป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆ ของทุกประเทศทั่วโลก และเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข แต่ยังมีประเทศใดสามารถรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ได้ให้ความหมายของ "ทุจริต" ว่าเป็น "ความประพฤติชั่ว โกง ไม่ซื่อตรง" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔) สำหรับคอร์รัปชันในความหมายขององค์การสหประชาชาตินั้นไม่ใช่แค่พฤติกรรมแต่เป็นปรากฏการณ์ (phenomenon) ในทางสังคม การเมืองและเศรษฐศาสตร์ ที่เป็นปัญหาสำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก (UNODC, 2009)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) ได้นิยามคำว่า "ทุจริตต่อหน้าที่" ไว้ว่า "ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่ง หรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่นี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น"

ทั้งนี้ การทุจริตคอร์รัปชันนั้นพบได้ทั้งในหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน โดยสาเหตุหลักของปัญหา คือ การขาดคุณธรรม มีค่านิยมแบบผิดๆ และการใช้อำนาจไปในทางมิชอบ ซึ่งผลที่ตามมา นั้นก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง มิใช่กระทบเพียงแค่ตัวบุคคล แต่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน องค์กร ประเทศ และเมื่อปัญหาพอกพูนมากขึ้นจะส่งผลกระทบในระดับโลกเลยทีเดียว

สำหรับประเทศไทยพบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวอย่างมาก นอกจากนี้ มีการศึกษา "แนวโน้มของการคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand)" ^๑ โดยได้รวบรวมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน กล่าวคือ ๑) ภาครัฐต้องมีมาตรการที่มุ่งกำจัดจุดอ่อนของระบบ โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งและคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น วิธีการคัดเลือกและการพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐต้องดำเนินการอย่างโปร่งใสและคัดคนตามความสามารถ การปรับเงินเดือนเจ้าหน้าที่รัฐให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้คนเก่งเข้ามาสมัครและอยู่ในอาชีพนี้ได้เพียงพอโดยไม่ต้องคอร์รัปชัน การเลื่อนตำแหน่งต้องมีวิธีประเมินผลและตรวจสอบอย่างเป็นกลางและมีประสิทธิภาพ ๒) ต้องมีกฎหมายที่เอื้ออำนวย เช่น กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะและรายได้ของเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกตั้งข้อสงสัย เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันร้องขอ รวมทั้งมีการร่วมมือขอข้อมูลจากต่างประเทศได้ด้วย ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐโยกย้ายเงินไปต่างประเทศ รวมถึงการ

^๑ จารุวรรณ สุขุมลพงษ์, แนวโน้มของการคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand), ๒๕๕๖, หน้า ๖-๗, ๖-๓.

ปฏิรูประบบตำรวจและอัยการ ๓) ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาสังคม องค์กรภาคประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาการ สหภาพแรงงาน สมาคมวิชาชีพ ฯลฯ ให้เป็นหูเป็นตา และเป็นกำลังสำคัญในการช่วยตรวจสอบให้ ข้อมูลและสนับสนุนการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ๔) ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยเฉพาะ ๒ หน่วยงานหลัก ได้แก่ ป.ป.ช. ซึ่งมีหน้าที่ดูแลปัญหาคอร์รัปชันในภาพใหญ่ระดับชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กระทรวงยุติธรรม ซึ่งทำหน้าที่ดูแลคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจากการกระทำของข้าราชการระดับผู้ปฏิบัติการ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นหน่วยงานหลักในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๕) รัฐบาลได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภาโดยถือว่า “การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน” เป็นนโยบายหลักที่สำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดินประกอบกับได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นกลไกในการประสาน ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย จึงต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันอย่างเร่งด่วนตามนโยบายที่ได้แถลงไว้

เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีทีท่าว่าจะหาทางแก้ไขได้ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.๒๕๕๙ ขึ้น และได้เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ตามพระราชกฤษฎีกา (เริ่มดำเนินการวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙) โดยความพยายามผลักดันของสมาชิกวุฒิสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจัดตั้งขึ้นเพื่อหา หนทางการแก้ไขปัญหามาเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ในบริบทด้านต่างประเทศ รัฐสภาไทยได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นการทุจริตคอร์รัปชันโดยได้ส่ง คณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (Global Organization of Parliamentarians Against Corruption) หรือ “GOPAC” ซึ่งเป็นองค์การระหว่าง ประเทศที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การให้สมาชิกรัฐสภาและบุคคลอื่น ๆ มาทำงานร่วมกันเพื่อการ ต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมความโปร่งใสและการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาตรฐานในการสร้างคุณธรรมในการ บริหารงานภาครัฐ GOPAC ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมีการประชุมปฐมฤกษ์ ณ กรุงฮอนจ็อง มณฑลคานาดา มีสมาชิกรัฐสภาเข้าร่วมกว่า ๑๗๐ คน จาก ๖๐ ประเทศทั่วโลก

นอกจากวัตถุประสงค์หลักขององค์การตามที่ได้กล่าวแล้ว GOPAC ยังได้จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมมือกับ กลุ่มภูมิภาค (regional chapters) ในการจัดตั้งมาตรฐานการปฏิบัติ ส่งเสริมความโปร่งใส หลักการปกครองที่ดี (good governance) หลักนิติธรรม (rule of law) และการตรวจสอบของสถาบันรัฐ พัฒนาขีดความสามารถ ของรัฐสภา และสมาชิกรัฐสภาในการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล รวมทั้งสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้สามารถ ตรวจสอบสถาบันเหล่านั้นได้ โดยต้องการให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน ในหมู่สมาชิกรัฐสภา พร้อมทั้งแบ่งปันข้อมูลของบทเรียนและการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการต่อต้านการทุจริต นอกจากนี้ องค์การยังทำงานร่วมกับองค์กรระดับชาติและระดับภูมิภาคในการระดมทรัพยากร เพื่อโครงการต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริตอีกด้วย ปัจจุบันสมาชิกของ GOPAC มีจำนวนกว่า ๗๐๐ คน จากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยสมาชิกรัฐสภา อดีตสมาชิกรัฐสภา เป็นสมาชิกภาพโดยสมบูรณ์โดยการสมัครเป็นสมาชิก

ปัจจุบันกลุ่มภูมิภาคของ GOPAC ประกอบด้วยกลุ่มภูมิภาคทั้งหมด ๑๓ กลุ่ม โดยผู้เป็นสมาชิก จากประเทศไทย จะอยู่ในกลุ่มสมาชิกรัฐสภากลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต

(SEAPAC) การประชุม SEAPAC ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๔๘ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีผู้แทนจากประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน ๖ ประเทศเข้าร่วมประชุม คือ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว สิงคโปร์ ไทย และฟิลิปปินส์ ซึ่งถือเป็นประเทศสมาชิกผู้ตั้งองค์กร SEAPAC

ตามธรรมนูญของ SEAPAC บทที่ ๓ มาตรา ๔ วรรคแรก กำหนดให้ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ของ SEAPAC เลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร (ประกอบด้วยประธาน รองประธาน เลขาธิการ เภรัณยูภิก และสมาชิกของแต่ละประเทศ ประเทศละ ๑ คน ที่เข้าร่วมประชุมใน SEAPAC) และในวรรคสอง กำหนดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารทุกๆ ๒ ปี ทั้งนี้ การประชุมจะจัดขึ้นทุก ๆ ๒ ปี โดยมีสมาชิกและผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมประชุม การอภิปรายในการประชุมนั้นจะเป็นการอภิปรายในประเด็นต่างๆ ที่อยู่ในขอบเขตของวัตถุประสงค์ขององค์การหรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการเลือกตั้งและการตัดสินใจต่าง ๆ ในการประชุมจะยึดหลักเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมโดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงคนละ ๑ เสียง

ทั้งนี้ รัฐสภาไทยเคยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม GOPAC มาแล้วรวม ๓ ครั้ง ได้แก่

๑. การประชุมองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๑ (The 1th Global Conference of Parliamentarians Against Corruption : GOPAC) ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ ณ กรุงออกตาวา แคนาดา

๒. การประชุมองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๕ (The 5th Global Conference of Parliamentarians Against Corruption : GOPAC) ระหว่างวันที่ ๓๐ มกราคม-๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

๓. การประชุมองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๖ (The 6th Global Conference of Parliamentarians Against Corruption : GOPAC) ระหว่างวันที่ ๖-๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองยอกยาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ในการประชุมครั้งล่าสุด คือการประชุม GOPAC ครั้งที่ ๖ ณ เมืองยอกยาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้นจำนวน ๒๖๑ คน จาก ๗๒ ประเทศทั่วโลก การประชุมภายใต้หัวข้อหลัก คือ “การนำผู้กระทำความผิดฐานทุจริตขนาดใหญ่ขึ้นสู่ศาลเพื่อโลกที่ยั่งยืนซึ่งประชาชนทุกคนสามารถดำเนินชีวิตอย่างรุ่งเรืองและมีศักดิ์ศรี (Bringing perpetrators of grand corruption to justice for a sustainable world where all citizens can live in prosperity and equity) รัฐสภาไทยนำโดย นายกิตติ วะสีนนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะรวม ๕ คน เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวด้วย

จากการประชุมดังกล่าว มีประเด็นสำคัญที่ที่ประชุมให้ความสนใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสภานิติบัญญัติและการเมืองไทย โดยประเทศไทยได้มีการดำเนินการแล้วด้วยในบางส่วน^๒ อาทิ

๑. แสดงการสนับสนุนและความเป็นเอกภาพอย่างเต็มที่กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๖ ว่าด้วยธรรมาภิบาล และการทุจริต ซึ่งรับรองโดยที่ประชุมสหประชาชาติ ทั้งนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. เรียกร้องประเทศที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) ได้ให้สัตยาบันและเรียกร้องรัฐสภาต่างๆ ให้หลักประกันในการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อกลไกทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ รอบสองซึ่งจะจัดขึ้น

^๒ สำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ, คณะทำงานบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management), ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่หารือในการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ.

ในช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ ซึ่งในเรื่องนี้ประเทศไทยได้มีการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา UNCAC แล้ว และอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมาย ๓ ฉบับ เพื่อรองรับอนุสัญญา UNCAC

๓. รับรองการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อติดตามผู้กระทำผิดฐานทุจริตขนาดใหญ่และเน้นความจำเป็นที่ต้องเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามทรัพย์สินที่ถูกขโมยคืนให้กับผู้ได้รับความเสียหายจากการทุจริต โดยประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๘

๔. ส่งเสริมให้สมาชิกสภานิติบัญญัติใช้ประโยชน์จากหลักจริยธรรมร่วมกันสำหรับสมาชิกรัฐสภา (Common Ethical Principles for Member of Parliament) ซึ่งได้วางกฎระเบียบตามกฎหมายและหลักการที่คาดหวังรวมอยู่ในจรรยาบรรณหรือประมวลจริยธรรมของรัฐสภา ทั้งนี้ ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการ พ.ศ.๒๕๕๘

๕. เสริมสร้างขีดความสามารถมีส่วนร่วมและกลไกในการกำกับดูแลทรัพยากรของชาติ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของรัฐสภา ทั้งในประเทศผู้บริจาคและประเทศผู้รับ เพื่อเป็นหลักประกันว่าทรัพยากรของชาติและความช่วยเหลือจะได้รับการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อให้บรรลุผลตามลำดับความสำคัญของการพัฒนาประเทศโดยพิจารณาจากเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

๖. สร้างแผนงานการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในบทบาทการเป็นผู้นำของรัฐสภาและในคณะกรรมการของรัฐสภามากขึ้น

๗. ส่งเสริมสมาชิกสภานิติบัญญัติให้ความเห็นชอบกฎหมายเพื่อจำกัดการใช้จ่ายที่มากเกินไปของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง โดยยึดหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔

๘. ส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ ตรากฎหมายที่เหมาะสมและทำงานร่วมกันในระดับสากลเพื่อตอบสนองต่อการอายัดทรัพย์สินที่ถูกขโมยได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๘

๙. สร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าสูงหลายพันล้านเหรียญ ประเทศไทยมีคณะกรรมการวิสามัญป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑๐. ให้ประเทศต่างๆ เพิ่มการจัดหาเงินลงทุน เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศ โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ประเทศไทยมีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

๑๑. ให้ประเทศต่างๆ ใช้นวัตกรรมในการปฏิบัติเพื่อลดการทุจริตในการจัดหาเงินทุนสำหรับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต. ดูแลรับผิดชอบโดยตรง

อย่างไรก็ดี นายกิตติ วะสีนนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้กล่าวในการอภิปรายในการประชุมดังกล่าว โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ขณะนี้กฎหมายการทุจริตในประเทศไทยมีการขยายให้ครอบคลุมถึงการเอาผิดเจ้าหน้าที่รัฐในต่างประเทศ นิติบุคคลในภาคเอกชน การยกเว้นมิให้นับอายุความ (Statute of Limitation) กรณีผู้กระทำความผิดในคดีทุจริตหลบหนี และหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า (Forfeiture by Value) เพื่อให้การริบทรัพย์สิน

ในคดีทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกสถาบันต้องตระหนักถึงอำนาจตามหน้าที่และควรมีความพร้อมในการดำเนินการตามภารกิจของตน นอกจากนี้ การสร้างบรรทัดฐาน (Norm) และกรอบความคิด (Mindset) ให้กับประชาชนเป็นเรื่องสำคัญโดยทำให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นถึงผลร้ายของการทุจริตที่ไม่ได้ส่งผลเฉพาะทรัพย์สินของตนแต่กระทบต่ออนาคต และการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การต่อต้านการทุจริตไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการแต่ทุกภาคส่วนต้องมีความต่อเนื่องในการส่งเสริมและรณรงค์ทั่วประเทศ ทั้งนี้ การต่อต้านการทุจริตในประเทศไทยยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรในภาคเอกชนที่ชื่อ องค์กรต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย (Anti-Corruption Organization of Thailand) และกล่าวถึงข้อเสนอต่อการยกร่างปฏิญญาว่า เป็นแนวคิดที่ดีที่จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่ชัดเจนระหว่างการเผชิญหน้ากับการทุจริตและวาระของสหประชาชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ภายในปี ๒๕๗๓ ซึ่งเป็นวาระของโลก

สำหรับประเทศไทย การรณรงค์ต่อต้านการทุจริตทั่วประเทศได้ให้ความสำคัญกับคนรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่อนาคตที่ดีขึ้น การส่งเสริมให้ประชาชนไม่เห็นด้วยกับการทุจริตด้วยการสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อไม่ให้คนรุ่นใหม่กระทำทุจริตเมื่อเติบโตขึ้น ทั้งนี้ การต่อต้านการทุจริตในประเทศไทยได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (Crown Property Bureau) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันของภาคเอกชนมีบทบาทอย่างมากในการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตทั่วประเทศ นับเป็นความโชคดีของประเทศไทยที่มีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงริเริ่มหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การจัดการความเสี่ยงบนพื้นฐานความรู้และจริยธรรม โดยทรงเป็นนักปฏิบัติอย่างแท้จริงที่ได้สร้างปณิธานและความมุ่งมั่นให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก และยังทรงมีฐานะเป็นผู้นำในการรณรงค์ด้านจริยธรรมและสร้างกรอบความคิด (Mindset) ในการต่อต้านการทุจริตให้กับสังคมและประชาชน

การจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (GOPAC)^๗

ภายหลังจากการเข้าร่วมการประชุมระดับโลกของสมาชิกรัฐสภาเพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๖ (6th Global Conference of Parliamentarians Against Corruption) ณ เมืองยอกยาคาร์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ของคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ นายกิตติ วะสีนนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หัวหน้าคณะผู้แทนฯ ได้ขอความเห็นชอบจากประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้มีการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (Global Organization of Parliamentarians Against Corruption-GOPAC) และกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต (Southeast Asian Parliamentarians Against Corruption-SEAPAC) เพื่อเป็นกลไกที่ชัดเจนของรัฐสภาไทยในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตภายใต้กรอบที่เกี่ยวข้องและประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบดังกล่าว เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงนามในคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๘๘/๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราว (Interim Steering Committee) เพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยใน GOPAC และ SEAPAC โดยมีนายกล้าณรงค์ จันทิก ประธานคณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นประธาน วัตถุประสงค์หลักของการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ คือ เพื่อให้การจัดตั้ง

^๗ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก, สรุปการดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราวเพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริตและกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต, หน้า ๑.

หน่วยประจำชาตินี้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดตั้งหน่วยประจำชาติของ GOPAC ต่อมา ที่ประชุม คณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ได้มีมติให้เสนอเรื่องการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติเป็นกรรมการฯ เพิ่มเติม เพื่อให้คณะกรรมการฯ มีจำนวนสมาชิกรัฐสภาในการพิจารณารับรอง ร่างธรรมนูญหน่วยประจำชาติครบตามที่กำหนดในขั้นตอนการปฏิบัติของ GOPAC ซึ่งในการนี้ ประธานสภานิติ บัญญัติแห่งชาติได้มีคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ แต่งตั้ง กรรมการฯ เพิ่มเติมอีกจำนวน ๑๗ คน จึงเป็นผลให้คณะกรรมการชุดนี้มีกรรมการฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๑ คน และมี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้ประชุมกันแล้ว เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๖ ครั้ง ในการประชุม ๔ ครั้งแรก คณะกรรมการฯ ยึดแนวทางการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยใน GOPAC และ SEAPAC ตามขั้นตอนการปฏิบัติ ในการจัดตั้งหน่วยประจำชาติของ GOPAC ซึ่งกำหนดให้สมาชิกรัฐสภาจำนวนราว ๒๐ คน รวมกลุ่มกันจัดตั้ง หน่วยประจำชาติ ต่อมา จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเสนอให้รัฐสภาไทยในฐานะสถาบันสมครเป็น สมาชิก GOPAC และจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยขึ้นเพื่อดำเนินการตามพันธกรณีที่รัฐสภาไทยมีต่อ GOPAC ในฐานะสมาชิก

อย่างไรก็ดี จากการประชุมคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราวเพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทย ในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต และกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐ นั้น ศาตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในฐานะที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ กล่าวในที่ประชุม สรุปใจความสำคัญ ได้ดังนี้^๔

ระบบสมาชิกภาพของ GOPAC คล้ายคลึงกับระบบสมาชิกภาพของสมาคมกฎหมายแห่งอาเซียน (ASEAN Law Association-ALA) กล่าวคือ มีการรับสมาชิกเป็นปัจเจกบุคคลโดยไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีกับ ส่วนราชการ ในการนี้ เมื่อพิจารณาพร้อมกับข้อเท็จจริงที่ว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นองค์กรนิติบัญญัติ ในช่วงเปลี่ยนผ่านแล้ว จึงเห็นสมควรให้พิจารณาว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะดำเนินกิจกรรมร่วมกับ GOPAC อย่างไร โดยไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีต่อสถาบันและไม่ก่อให้เกิดข้อผูกพันด้านงบประมาณ สำหรับเรื่องการสมครเป็น สมาชิก GOPAC ของรัฐสภาไทยและการจัดตั้งหน่วยประจำชาติเพื่อดำเนินการตามพันธกรณีนั้น เห็นควรให้ ชะลอไว้ก่อน

สำหรับการดำเนินกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GOPAC ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ยังคงเห็นควร ให้พิจารณาเรื่องการส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเป็นรายครั้งตามที่ได้รับหนังสือเชิญ เนื่องจากสภานิติบัญญัติ แห่งชาติเป็นองค์กรนิติบัญญัติในช่วงเปลี่ยนผ่าน นอกจากนี้ ยังไม่เคยมีรัฐสภาใดสมครเป็นสมาชิก GOPAC มาก่อน ทั้งนี้ เพื่อไม่ก่อให้เกิดข้อผูกพันด้านงบประมาณต่อรัฐสภาไทย

นอกจากนี้ ในการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศอื่นๆ ซึ่งประเทศไทยได้ส่งคณะผู้แทน เข้าร่วมการประชุมได้มีข้อมติและประเด็นหารือที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตด้วยเช่นกัน อาทิ ๑) การประชุมรัฐสภา ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๒ (The 22th Annual Meeting of the Asia - Pacific Parliamentary Forum- APPF) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ณ เมืองปวยระโต บายารต้า สหรัฐเม็กซิโก ได้มีข้อมติเกี่ยวกับ

^๔ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก, รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราว เพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริตและกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐.

นโยบายของรัฐสภาด้านความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริต ๒) การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๖ (36th General Assembly of The ASEAN Inter-Parliamentary Assembly–AIPA) ระหว่างวันที่ ๖–๑๒ กันยายน ๒๕๕๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมฯ ได้มีการพิจารณาร่างข้อมติซึ่งมีสาระสำคัญในการมุ่งให้สมาชิกรัฐสภาประเทศอาเซียนร่วมกันสร้างความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียนด้วยธรรมาภิบาล ในทุกภาคส่วนผ่านการสร้างความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการยกระดับการทำงานให้มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ รวมถึงการบริหารงานที่มีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๓) การประชุมสมัชชาใหญ่ของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly–APA) ครั้งที่ ๘ ระหว่างวันที่ ๗–๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้มีข้อมติเกี่ยวกับสมาชิกรัฐสภาเอเชียในการต่อต้านการทุจริต โดยมุ่งเน้นบทบาทของรัฐสภาในการส่งเสริมความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและยึดหลักคุณธรรมซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของวิธีการต่อต้านการทุจริต ๔) การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสังคมและวัฒนธรรมของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly–APA) ระหว่างวันที่ ๒๖–๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ณ กรุงเตหะราน สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ซึ่งมีการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อมติว่าด้วยสมาชิกรัฐสภาเอเชียต่อต้านการทุจริต

สำหรับบทบาทของรัฐสภาไทยเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในส่วนของทวีภาคินั้น ปัจจุบันจะเห็นได้ชัดเจนจากการพบปะหารือข้าราชการของคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยระหว่างประเทศในโอกาสที่มีการเดินทางเยือนระหว่างกัน

ทั้งนี้ ในส่วนของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีการหยิบยกประเด็นเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นหารือในโอกาสที่บุคคลสำคัญของต่างประเทศขอเข้าเยี่ยมคารวะอยู่เสมอ โดยบุคคลสำคัญของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้กล่าวเน้นในเรื่องปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะเป็นเรื่องที่รัฐบาลชุดปัจจุบันเน้นย้ำให้แก้ไขเป็นลำดับต้นๆ จนทำให้มีการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้น

การเยี่ยมคารวะที่สำคัญซึ่งประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้หยิบยกประเด็นเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นมาหารือ อาทิ

- การเยี่ยมคารวะระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ เซอร์ จิม แมคเคลย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กล่าวในตอนหนึ่งว่า การจัดตั้งกรมใหม่ เช่น ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นลักษณะการตั้งกรมใหม่ขึ้นมาหนึ่งกรม ต้องใช้เงินมาก แต่รัฐบาลมีความเห็นว่าเรื่องทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยในขณะนี้ จึงจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้ได้^๕

- การเยี่ยมคารวะระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ นายอะฮ์มัด รุซดี เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินโดนีเซียประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กล่าวในตอนหนึ่งว่า ตนในฐานะประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้นำเสนอนายกรัฐมนตรีในการออกกฎหมายจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

^๕ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ, สรุปบันทึกการสนทนาระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ เซอร์ จิม แมคเคลย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙, หน้า ๖.

พ.ศ. ขึ้น โดยนายกรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙^๖

- การเยี่ยมคารวะระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ นางแมรี โจ เอ. แบริ์นาโด-อารากอน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประจำประเทศไทย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ กล่าวถึง ผลการดำเนินงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว และได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งการจัดตั้งดังกล่าวเป็นวาระพิเศษที่นายกรัฐมนตรีมีดำริให้ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเป็นผู้เสนอ โดยได้รับความร่วมมือจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานศาลฎีกา ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมทั้งนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี^๗

บทสรุป จากการที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จในการผลักดันให้จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้น นับเป็นนิมิตหมายที่ดีว่าประเทศไทยจะมีเครื่องมือที่ใช้แก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม และหากปัญหาดังกล่าวลดลงหรือหายไปจากสังคมไทยได้จริง นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการปฏิรูปประเทศไทย เนื่องจากหากสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตได้แล้ว ก็จะสามารถลดปัญหาอื่นๆ ที่ตามมาได้อีกด้วย ทั้งนี้ การหยิบยกเรื่องการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาพูดคุยในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ การประชุม GOPAC จะเพิ่มบทบาทหน้าของรัฐสภาไทยในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งจะนำมาสู่ผลประโยชน์ของประเทศในด้านอื่นๆ อีกด้วย

^๖ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ, สรุบบันทึกการสนทนาระหว่าง ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ นายอะฮ์มัด รุซดี เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินโดนีเซียประจำประเทศไทย เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙, หน้า ๓.

^๗ สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ, สรุบบันทึกการสนทนาระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ นางแมรี โจ เอ. แบริ์นาโด - อารากอน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประจำประเทศไทย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙, หน้า ๕.

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์. ๒๕๕๖. แนวโน้มของการคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.opsmoac.go.th>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.royin.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ. ๒๕๕๙. สรุปบันทึกการสนทนาระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ เซอร์ จิม แมคเคลย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ. ๒๕๕๙. สรุปบันทึกการสนทนาระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และนายอะฮ์มัด รุซดี เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินโดนีเซียประจำประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ. ๒๕๕๙. สรุปบันทึกการสนทนาระหว่างร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และนางแมรี โจ เอ. แบร์นาโด-อารากอน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประจำประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก. ๒๕๕๘. รายงานการประชุมองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๖ (The 6th Global Conference of Parliamentarians Against Corruption : GOPAC) ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองยอกยาคาร์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. คณะทำงานบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management). ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่หารือในการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก. ๒๕๖๐. รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราวเพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริตและกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.สำนักงานองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภา
เอเชียและแปซิฟิก. ๒๕๖๐. สรุปการดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการดำเนินการชั่วคราว
เพื่อการจัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต
และกลุ่มเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐. องค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการ
ต่อต้านการทุจริต (Global Organization of Parliamentarians Against Corruption-GOPAC)
[ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.parliament.go.th>